

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
RHONDDA CYNON TAF
COUNTY BOROUGH COUNCIL

GWŶS I GYFARFOD PWYLLGOR

C Hanagan
Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Y Pafiliynau Parc Hen Lofa'r Cambrian
Cwm Clydach, CF40 2XX

Dolen gyswllt: Julia Nicholls - Gwasanaethau Democrataidd (01443 424098)

DYMA WŶS I CHI i gyfarfod rhithwir o **GYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF** sydd i'w gynnal ar **DYDD MERCHER, 24AIN TACHWEDD, 2021** am **5.00 PM**.

AMSER	EITEM	TUDALEN(N AU)
5 Munud	ITEM 1. DATGANIADAU O FUDDIANT Derbyn datganiadau o fuddiannau personol gan Aelodau yn unol â gofynion Cod Ymddygiad y Cyngor 1. Mae gofyn i Aelodau ddatgan rhif a phwnc yr agenda y mae eu buddiant yn ymwneud ag e a mynegi natur y buddiant personol hwnnw; a 2. Lle bo Aelodau'n ymneilltuo o'r cyfarfod o ganlyniad i ddatgelu buddiant personol sy'n rhagfarnu, rhaid iddyn nhw roi gwybod i'r Cadeirydd pan fyddan nhw'n gadael.	
10 Munud	ITEM 2. CYHOEDDIADAU	
5 Munud	ITEM 3. COFNODION Cadarnhau cofnodion o gyfarfod y Cyngor, a gynhaliwyd ar 20 Hydref 2021, yn rhai cywir.	5 - 16
LLYWODRAETHU AGORED:		
10 Munud	ITEM 4. DATGANIADAU Yn unol â Rheol 2 o Weithdrefn Llywodraethu Agored Cyfarfodydd y Cyngor, derbyn datganiadau gan Arweinydd y Cyngor a/neu Gynghorwyr sy'n Aelodau Portffolio o'r Cabinet:	

20 Munud	ITEM 5. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU Derbyn cwestiynau'r Aelodau yn unol â Rheol 9.2 o Weithdrefn y Cyngor. (Nodwch: Caniateir hyd at 20 munud ar gyfer cwestiynau.)	17 - 24
	RHAGLEN WAITH Y CYNGOR – ER GWYBODAETH I AELODAU Rhaglen Waith y Cyngor - 2021/22	
	ADRODDIADAU'R SWYDDOGION	
10 Munud	ITEM 6. CRONFA BENSIWN RHONDDA CYNON TAF 2020/21 – DATGANIAD O GYFRIFON AC ADRODDIAD ARCHWILIO ALLANOL Derbyn adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyllid a Digidol	25 - 92
10 Munud	ITEM 7. PARTNERIAETH PENSIYNAU CYMRU (PPC) - CYTUNDEB RHYNG-AWDURDOD Derbyn adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyllid a Digidol	93 - 106
15 Munud	ITEM 8. ADRODDIAD CANOL BLWYDDYN CYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS 2020-21 Trafod adroddiad y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyllid a Digidol.	107 - 120
10 Munud	ITEM 9. ENWEBIADAU AR GYFER RHYDDFRAINT Y FWRDEISTREF SIROL Derbyn adroddiad y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democraataidd a Chyfathrebu.	121 - 124
10 Munud	ITEM 10. DEDDF GAMBLO 2005 - DATGANIAD O EGWYDDOR (POLISI LLEOL) 2022 - 2025 Derbyn adroddiad y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Iechyd a Diogelwch y Cyhoedd, a Gwasanaethau'r Gymuned.	125 - 176
45 Munud	ITEM 11. RHYBUDDION O GYNIGION A. Trafod y Rhybudd o Gynnig isod sydd wedi'i gyflwyno yn enwau'r Cynghorwyr L Hooper, S Trask a J James: “Mae nifer o unigolion a theuluoedd ledled Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn dyheu am fod yn berchen ar eu cartrefi eu hunain, ac mae'r Cyngor yn ymdrechu i'w helpu i wireddu'r freuddwyd yma. O ganlyniad i brisiau tai cynyddol a phrinder eiddo, mae gwireddu'r freuddwyd o fod yn berchen ar gartref yn ymddangos yn fwyfwy heriol i unigolion a theuluoedd. Un ffactor sydd wedi cyfrannu'n sylweddol at hyn yw tuedd gynyddol datblygwyr tai i gymryd rhan mewn arfer y cyfeirir ato'n gyffredin fel 'bancio tir', lle	

mae'r datblygwr yn llwyddo i sicrhau caniatâd cynllunio ond nad yw'n cyflawni'r datblygiad arfaethedig.

Mae hwn yn fater sy'n effeithio ar y Deyrnas Unedig yn ei chyfanrwydd, ac mae'n berthnasol ar gyfer hyd at 4,517 eiddo a roddwyd caniatâd i'w hadeiladu yn y Fwrdeistref Sirol yma rhwng 2012/13 a 2019/20, ond sydd eto i'w hadeiladu.

Er bod nifer o ffactorau a all esbonio pam na chaiff cais llwyddiannus i adeiladu eiddo ei ddwyn ymlaen, mae'n amlwg bod llawer iawn o'r achosion hyn o ganlyniad i'r arfer o 'fancio tir'.

Yn ogystal ag atal llawer o'n preswylwyr rhag prynu eu cartrefi cyntaf, gall hyn hefyd gael effaith andwyol ar ymddiriedaeth preswylwyr yn y system gynllunio pan fydd datblygwyr yn 'bancio tir' ar safleoedd 'tir llwyd' - gan roi pwysau ar y Cynllun Datblygu Lleol i gynnig safleoedd newydd ar gyfer dyraniadau tai a allai fod yn llai addas ar gyfer datblygiad o'r fath.

Felly, mae'r Cyngor yma'n penderfynu:

- Y bydd Arweinydd y Cyngor yn ysgrifennu at Weinidog Newid Hinsawdd Cymru (y mae ei phortffolio yn cynnwys tai) yn gofyn bod Awdurdodau Lleol yng Nghymru yn cael y grym i godi taliadau treth y cyngor ar geisiadau anghyflawn sydd ddim wedi'u dwyn ymlaen ar ôl amserlen gytûn a bennwyd gan yr awdurdodau lleol.

- Gofyn i swyddogion y cyngor gyflwyno adroddiad i'r Cyngor Llawn yn y Flwyddyn Newydd, yn nodi pa gamau mae modd eu cymryd yn y tymor byr i leihau effaith yr arfer niweidiol yma”.

*****

- A. Trafod y Rhybudd o Gynnig isod sydd wedi'i gyflwyno yn enwau Cyngorwyr y Fwrdeistref Sirol G. Davies, P Jarman, E. Webster, D. Grehan, E. Stephens, L. Jones, J. Williams, A. Cox, S. Evans, A. Chapman, S. Rees-Owen, M. Weaver, J. Davies, J. Cullwick, K. Morgan, H. Fychan ac E. Griffiths.

“Mae'r Cyngor yma'n mynegi pryder ynghylch polisi llywodraeth y DU i recriwtio pobl ifainc 16 oed i'r fyddin. Llywodraeth y DU yw'r unig wlad o fewn NATO ac Ewrop sy'n gwneud hyn.

Mae modd i'r polisi yma gael effaith niweidiol ar bobl ifainc 16 a 17 oed sydd wedi'u recriwtio. Mae tystiolaeth yn dangos: -

- 1) Eu bod ddwywaith yn fwy tebygol o gael eu lladd wrth eu gwaith na recriwtiaid hŷn.
- 2) Eu bod nhw'n fwy tebygol o ddioddef problem iechyd meddwl fel PTSD, ac iselder.
- 3) Eu bod nhw'n fwy tebygol o fod yn gaeth i alcohol a chyffuriau
- 4) Eu bod nhw'n fwy tebygol o gyflawni hunanladdiad.
- 5) Bod 28% yn methu â chwblhau'r hyfforddiant sylfaenol.

Gwrthwynebwyd y polisi gan Gomisiynydd Plant Cymru ar y sail ei

	fod yn gwrthdaro â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau i'r Plentyn. Mae'r Cyngor yn bwriadu ysgrifennu at Brif Weinidog y DU yn gofyn i'r polisi gael ei newid ar frys. Bydd copi o'r llythyr hefyd yn cael ei anfon at Brif Weinidog Cymru.”	
	ITEM 12. MATERION BRYS Trafod unrhyw faterion sydd, yn ôl doethineb y Cadeirydd, yn faterion brys yng ngoleuni amgylchiadau arbennig.	

Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democraidd a Chyfathrebu

At: Pob Aelod o'r Cyngor